

Link ที่มาของข่าว : <https://www.mcot.net/viewtna/5f07ece2e3f8e40af145e4e5>

ข้อสรุป (Key message)

คำแนะนำด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมสำหรับเจ้าของตลาดสด

1. สถานการณ์ ความสำคัญ ปัญหาที่พบ

1.1. บทวิเคราะห์จากเนื้อความข่าว (ข้อเท็จจริง)

สืบเนื่องจากสื่อออนไลน์มีการแชร์ข่าว หัวข้อ “ตรวจจับแรงงานต่างด้าว ป้องกันการแพร่ระบาดโควิด-19” เมื่อวันที่ 10 กรกฎาคม 2563 โดยอ้างอิงแหล่งข่าวจากสื่อ สำนักข่าวไทย ตามลิงค์ต่อไปนี้ <https://www.mcot.net/viewtna/5f07ece2e3f8e40af145e4e5> โดยเนื้อหาระบุว่า

ตำรวจปทุมธานี สนธิกำลังฝ่ายปกครองและตำรวจตรวจคนเข้าเมือง ออกปฏิบัติการตรวจจับแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง เพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของโควิด-19 โดยล็อกพื้นที่ภายในบริเวณตลาดไทย ซึ่งเป็นตลาดค้าปลีกค้าส่งที่ใหญ่ที่สุด อยู่ในพื้นที่อำเภอคลองหลวง โดยสามารถจับกุมแรงงานต่างด้าวสัญชาติเมียนมา ลาว และกัมพูชา ได้จำนวน 200 คน เจ้าหน้าที่นำตัวมาตรวจคัดกรอง หากเข้าเมืองมาอย่างถูกต้องก็จะถูกกักตัวดูอาการเป็นเวลา 14 วัน แต่หากหลบหนีเข้ามาโดยผิดกฎหมาย ก็จะดำเนินคดีและผลักดันกลับประเทศต่อไป

1.2. ข้อมูลทางวิชาการที่สำคัญ (ผลกระทบต่อสุขภาพ และข้อแนะนำ)

โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) เริ่มมีการระบาดตั้งแต่เดือนธันวาคม 2562 เป็นต้นมา โดยเริ่มที่มณฑลหูเป่ย์ สาธารณรัฐประชาชนจีน และแพร่ระบาดไปหลายประเทศทั่วโลก ซึ่งปัจจุบัน มีผู้ป่วยยืนยันมากกว่า 226,302 ราย และเสียชีวิต 9,285 ราย (ข้อมูล ณ วันที่ 20 มีนาคม 2563) โดยติดต่อผ่านทาง การไอ จาม การสัมผัสโดยตรงกับสารคัดหลั่งของคนหรือสัตว์ที่อาจเป็นแหล่งรังโรค โดยองค์การอนามัยโลกได้ประเมินสถานการณ์ และเห็นว่าการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 แพร่กระจายได้อย่างรวดเร็วจนน่ากังวล ในวันที่ 30 มกราคม 2563 องค์การอนามัยโลกจึงได้ประกาศให้โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เป็นภาวะฉุกเฉินทางสาธารณสุขระหว่างประเทศ (Public Health Emergency of International Concern) และแนะนำทุกประเทศให้เร่งรัดการเฝ้าระวัง ป้องกัน และควบคุมโรค

สำหรับประเทศไทยมีแนวโน้มพบผู้ป่วยเพิ่มจำนวนมากขึ้นอย่างต่อเนื่องเช่นกัน ดังนั้น เพื่อลดความเสี่ยงของประชาชนทุกคนต่อการสัมผัสเชื้อโรค และป้องกันไม่ให้ประชาชนได้รับผลกระทบต่อสุขภาพ การจัดการด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมอย่างถูกสุขลักษณะและเหมาะสมในสถานที่ต่าง ๆ และการรักษาสุขวิทยาส่วนบุคคลของประชาชน โดยเฉพาะในประชาชนกลุ่มเสี่ยงจึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง

การจัดการด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม จะให้ความสำคัญกับการจัดการเพื่อป้องกันไม่ให้เชื้อโรคเข้าสู่ร่างกาย ซึ่งผ่านช่องทางต่าง ๆ ดังที่ได้กล่าวมาข้างต้น ซึ่งในสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องมีการจัดการด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมในสถานที่สาธารณะ เนื่องจากเป็นพื้นที่ที่มีการรวมตัวของคนจำนวนมาก มีจุดสัมผัสร่วมที่อาจจะทำให้เกิดการแพร่ระบาดของเชื้อโรคได้ง่าย โดยเน้นการควบคุมเกี่ยวกับสุขลักษณะ การทำความสะอาดจุดเสี่ยง พื้นที่ส่วนรวม การจัดการส้วม การจัดการขยะมูลฝอย การระบายอากาศ และสุขวิทยาส่วนบุคคลของผู้ปฏิบัติงาน และผู้ใช้บริการ โดยสถานที่สาธารณะที่สำคัญ ได้แก่ สถานที่ราชการ สถานที่ทำงานเอกชน สถานประกอบกิจการตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขและกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง การขนส่งสาธารณะ และที่พักอาศัยของประชาชน

โดยเฉพาะตลาดสด ที่เป็นแหล่งรวมตัวของพ่อค้า แม่ค้าและผู้ซื้อ เป็นแหล่งจำหน่ายสินค้า อาหารสด อาหารแห้งประเภทต่าง ๆ เช่น เนื้อสัตว์ดิบ ผักสด อาหารปรุงสุก เป็นต้น รวมทั้งเป็นพื้นที่สาธารณะ ที่มีคนมาจากหลากหลายพื้นที่ และมีบริเวณใช้งานร่วมกัน ดังนั้น ตลาดจึงอาจเป็นแหล่งแพร่กระจายเชื้อโรคได้ ควรมีการดูแลเพื่อลดและป้องกันการแพร่กระจายของเชื้อโรค ดังนี้

คำแนะนำสำหรับเจ้าของตลาด

1. ดูแลสถานที่ให้สะอาด ถูกสุขลักษณะ ดังนี้

1) ทำความสะอาดบริเวณพื้น ทางเดิน แผงจำหน่ายสินค้าอย่างน้อยวันละ 1 ครั้ง ด้วยน้ำยาทำความสะอาดหรือน้ำผงซักฟอก และฆ่าเชื้อ โดยคลอรีนที่มีความเข้มข้น 100 ส่วนในล้านส่วน (ใช้ผงปูนคลอรีน 60% ในอัตราส่วน 1 ช้อนชาต่อน้ำ 20 ลิตร) กรณีที่พบผู้ป่วยหรือมีความเสี่ยง ให้เพิ่มความเข้มข้นของคลอรีนเป็น 1,000 ส่วนในล้านส่วน (ใช้ผงปูนคลอรีน 60% ในอัตราส่วน 10 ช้อนชาต่อน้ำ 20 ลิตร)

2) จัดให้มีที่ล้างมือ น้ำ และสบู่สำหรับล้างมือ หรือเจลแอลกอฮอล์

3) ทำความสะอาดห้องน้ำ ห้องส้วมที่ใช้ในตลาด โดยเน้นบริเวณจุดเสี่ยง เช่น ที่จับสายฉีดชำระ ที่รองนั่งโถส้วม ที่กดโถส้วม โถปัสสาวะ ที่เปิดก๊อกอ่างล้างมือ และกลอนประตูหรือลูกบิด เป็นต้น รวมทั้งทำความสะอาดก๊อกน้ำที่ใช้ภายในตลาด โดยใช้น้ำยาทำความสะอาดและล้างด้วยน้ำให้สะอาด

4) จัดให้มีการระบายอากาศที่เหมาะสม

5) จัดให้มีบริเวณในการใช้บริการ เว้นระยะห่างระหว่างบุคคล 1-2 เมตร ในการเลือกซื้อ

สินค้า

2. กำกับ ดูแลผู้จำหน่ายอาหารและสินค้า และผู้ปฏิบัติงานในตลาด ดังนี้

1) ผู้จำหน่ายอาหารและสินค้า หากอาการไข้ ไอ จาม มีน้ำมูก หรือเหนื่อยหอบ ให้หยุดงาน

2) ผู้ปฏิบัติงานที่ดูแลความสะอาดและผู้ปฏิบัติงานเก็บขยะ ให้ใช้หน้ากากผ้า สวมถุงมืออย่างฝ้ายกันเปื้อน รองเท้าพื้นยางหุ้มแข้ง และใช้ปากคีบด้ามยาวเก็บขยะ และใส่ถุงขยะปิดปากถุงให้มิดชิด นำไปรวบรวมไว้ที่พักขยะ แล้วล้างมือให้สะอาดทุกครั้งภายหลังปฏิบัติงาน และเมื่อปฏิบัติงานเสร็จในแต่ละวัน หากเป็นไปได้ควรอาบน้ำและเปลี่ยนเสื้อผ้าทันที

3. ให้ความรู้หรือประชาสัมพันธ์ช่องทางให้ความรู้ต่าง ๆ เช่น การสวมหน้ากากที่ถูกต้อง และขั้นตอนการล้างมือที่ถูกต้อง เป็นต้น

2. การดำเนินงานด้านสาธารณสุขที่เกี่ยวข้อง

กรมอนามัย ได้จัดทำคู่มือมาตรการและแนวทางในการดูแลด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม ในสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อโคโรนา 2019 (COVID 19) ใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานในภารกิจด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมอย่างมีประสิทธิภาพ โดยแบ่งเป็นการจัดการด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม สำหรับสถานที่ราชการ สถานที่ทำงานเอกชน สถานประกอบการกิจการตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขและกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง รวมทั้ง ที่พักอาศัย การขนส่งสาธารณะ โดยเน้นการควบคุมเกี่ยวกับสุขลักษณะ การทำความสะอาดจุดเสี่ยง พื้นที่ส่วนรวม การจัดการส้วม การจัดการขยะมูลฝอย การระบายอากาศ และมีคำแนะนำแก่ผู้เกี่ยวข้อง ผู้ปฏิบัติงาน และผู้ใช้บริการ รวมทั้งคำแนะนำในการปฏิบัติตนด้านสุขวิทยาส่วนบุคคลสำหรับประชาชน ดังนี้

คำแนะนำสำหรับผู้ปรุง ประกอบ และจำหน่ายอาหาร

1. ต้องมีการป้องกันตนเองด้วยการล้างมืออย่างสม่ำเสมอด้วยน้ำและสบู่ หลังออกจากห้องส้วม และหลังสัมผัสสิ่งสกปรก และสวมใส่หน้ากากอนามัยหรือหน้ากากผ้าระหว่างปฏิบัติงาน
2. สำหรับอาหารปรุงสำเร็จ ให้มีการปกปิดอาหาร และอุ่นอาหารทุก ๆ 2 ชั่วโมง ในกรณีมีการใช้อุปกรณ์สำหรับหยิบจับ หรือตักอาหาร รมัถระวังไม่ให้ส่วนของด้ามจับ ตก หล่นหรือสัมผัสกับอาหารเพราะอาจเกิดการปนเปื้อนของเชื้อโรคได้
3. หากจำหน่ายอาหารสดประเภทเนื้อสัตว์ เครื่องในสัตว์ จัดให้มีคีมคีบเนื้อสัตว์ เพื่อไม่ให้ลูกค้าสัมผัสเนื้อสัตว์โดยตรง และล้างมือหลังการสัมผัสเนื้อสัตว์หรือผลิตภัณฑ์จากสัตว์ทุกครั้ง
4. หากมีอาการเจ็บป่วย เช่น มีไข้ ไอ จาม มีน้ำมูก หรือเหนื่อยหอบ ให้หยุดขายและไปพบแพทย์ทันที

คำแนะนำสำหรับผู้สั่งซื้ออาหาร/ผู้บริโภค

1. ล้างมือด้วยน้ำและสบู่ หรือใช้เจลแอลกอฮอล์สำหรับทำความสะอาดมือ ก่อนและหลังเข้ามาใช้บริการตลาด
2. สวมหน้ากากผ้าหรือหน้ากากอนามัย หากมีอาการป่วย ไม่ควรมาใช้บริการ
3. เว้นระยะห่างระหว่างบุคคล 1-2 เมตร ในการเลือกซื้อสินค้า

3. ข้อเสนอแนะต่อกระทรวงสาธารณสุข

1. ควรมีการให้คำแนะนำ พัฒนาสื่อ สนับสนุนองค์ความรู้ และแนวทางในการจัดการสุขอนามัยและอนามัยสิ่งแวดล้อมในสถานประกอบการ สำหรับนายจ้างที่มีกลุ่มลูกจ้างที่เป็นแรงงานข้ามชาติ เพื่อลดและป้องกันการแพร่กระจายของเชื้อโรคการระบาดของโรคติดเชื้อโคโรนา 2019 (COVID 19) และเป็นการสร้างความรู้และเข้าใจอันดี สำหรับกลุ่มลูกจ้างที่เป็นแรงงานข้ามชาติให้ทราบถึงแนวทางปฏิบัติตนในการป้องกันการแพร่กระจายของเชื้อโรคที่ถูกต้องอีกด้วย

4. Reference และผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้อง

4.1 เอกสารอ้างอิง

กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข.(2563).คู่มือมาตรการและแนวทางในการดูแลด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม ในสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อโคโรนา 2019 (COVID 19) ค้นเมื่อ 10 สิงหาคม 2563 จาก <http://covid19.anamai.moph.go.th/th/download.php?ref=oJEaLKEinJk4oaO3oJ93MRksoJlaoUEcnJM4pKOSoJl3oRkvoJSaQUeSnFM4AaNjoGq3BRj1oKSAEKExnJy4KjoSo3QoSo3Q>

กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข.(2563).คำแนะนำกรมอนามัย สำหรับ 6 กิจกรรมที่ได้รับการผ่อนปรน
คั้งเมื่อ 10 สิงหาคม 2563 จาก

https://www.anamai.moph.go.th/download/2563/Covid_19/public/%E0%B8%84%E0%B8%B3%E0%B9%81%E0%B8%99%E0%B8%B0%E0%B8%99%E0%B8%B3%E0%B8%81%E0%B8%A3%E0%B8%A1%E0%B8%AD%E0%B8%99%E0%B8%B2%E0%B8%A1%E0%B8%B1%E0%B8%A2%20%E0%B8%AA%E0%B8%B3%E0%B8%AB%E0%B8%A3%E0%B8%B1%E0%B8%9A_6_%E0%B8%81%E0%B8%B4%E0%B8%88%E0%B8%81%E0%B8%B2%E0%B8%A3%E0%B8%97%E0%B8%B5%E0%B9%88%E0%B8%9C%E0%B9%88%E0%B8%AD%E0%B8%99%E0%B8%9B%E0%B8%A3%E0%B8%99_030563.pdf

4.2 ผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้อง

-

ในอนาคตอาจมีข้อมูลสนับสนุนทางวิชาการเพิ่มขึ้น โปรดติดตามต่อไป

RRHL Center

วันที่ตรวจสอบข่าว 27 สิงหาคม 2563